

COMMERCE

PAPER-III
OCT-14/17

Name & Signature of the Invigilator

ICR Answer Sheet No. :

Roll No. :

Roll Number in words : .....

Time : 2.30 Hours]

No. of Printed Pages : 36

[Maximum Marks : 150

Instructions for the Candidates

- Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **Seventy five (75)** multiple choice type questions. All questions are compulsory.
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to candidate. In the first 5 minutes, candidate is requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
  - To have access to the question booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of five minutes. Afterwards, neither the question booklet will be replaced nor any extra time will be given.
  - After this verification is over, the test booklet number should be entered in the ICR answer sheet and the ICR Answer Sheet number should be entered on this test booklet.
- Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

Correct method Wrong method OR
- Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under Paper III only.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough work is to be done in the end of the booklet only.
- You have to return the original ICR Answer Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the examination hall. You are, however, allowed to carry duplicate copy of ICR sheet and test booklet on conclusion of the examination.
- Use black ball point pen.
- Use of any Calculators or log tables or any other electronic devices is prohibited.
- There shall be no negative marking.
- In case of any discrepancy in Gujarati and English version of questions the English version should be taken as final.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

- આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલનંબર લખો.
- આ પ્રશ્નપત્રમાં બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા કુલ પંચોતેર (૭૫) પ્રશ્નો આપેલા છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
- પરીક્ષાની શરૂઆતમાં ઉમેદવારને પ્રશ્નપુસ્તિકા આપવામાં આવશે. પ્રથમ ૫ મિનિટ દરમિયાન, ઉમેદવારે પ્રશ્નપુસ્તિકા ખોલી અને ફરજિયાતપણે નીચે મુજબ પરીક્ષણ કરવું.
  - પ્રશ્નપુસ્તિકાનો વપરાશ કરવા માટે આ કવર પેજની ધાર પર આપેલ સીલ ફાડી નાખો. કોઈપણ સંજોગોમાં સીલ સ્ટીકર વગરની કે ખુલ્લી પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારશો નહીં.
  - કવર પૃષ્ઠ પર છપાયેલ નિર્દેશાનુસાર પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નો પૃષ્ઠો અને સંખ્યાને બરાબર ચકાસી લો. ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા કે જેમાં પૃષ્ઠો/પ્રશ્નો ઓછા હોય, બે વાર છપાયા હોય, અનુક્રમમાં અથવા કોઈ અન્ય ફરક હોય અર્થાત કોઈપણ કારણે ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા સ્વીકારવી નહીં. એને જો ખામીયુક્ત પ્રશ્નપુસ્તિકા મળી હોય તો નિરીક્ષક પાસેથી તુરંત જ બીજી સારી પ્રશ્નપુસ્તિકા મેળવી લેવી. આ માટે ઉમેદવારને પાંચ મિનિટનો સમયગાળો આપવામાં આવશે. પછીથી, પ્રશ્નપુસ્તિકા બદલવામાં આવશે નહીં કે કોઈ વધારાનો સમય પણ આપવામાં આવશે નહીં.
  - આ ચકાસણી સમાપ્ત થાયપછી, ટેસ્ટ પુસ્તિકા નંબર ICR જવાબ પત્રકમાં લખવો અને ICR જવાબ પત્રક નંબર પ્રશ્નપુસ્તિકા પર લખવો.
- પ્રત્યેક પ્રશ્ન માટે ચાર ઉત્તર વિકલ્પ (A), (B), (C) અને (D) આપવામાં આવેલ છે. પસંદગીનો જવાબ માત્ર અંગ્રેજી કેપીટલ મુજબ દ્વારા જ આપવો. પસંદ કરેલ અંગ્રેજી કેપીટલ અક્ષર આપેલ ખાનામાં સંપૂર્ણ રીતે સમાઈ જાય તે રીતે લખવો.

સાચી રીત : ખોટી રીત : અથવા

- આ પ્રશ્નપુસ્તિકાના પ્રશ્નોના જવાબ અલગથી આપવામાં આવેલ ICR જવાબ પત્રકમાં પેપર-૩ ઉલ્લેખ વિભાગમાં જ લખવો.
- અંદર આપેલ સૂચનાઓ ધ્યાનપૂર્વક વાંચો.
- આ પ્રશ્નપુસ્તિકાની અંતે આપેલ પાનું રફ કામ માટે છે.
- પરીક્ષા સમય પૂરો થઈ ગયા પછી ઓરીજનલ ICR જવાબ પત્રક જે તે નિરીક્ષકને ફરજિયાત સોંપી દેવું અને કોઈપણ સંજોગોમાં પરીક્ષાખંડની બહાર જઈ શકશે નહીં. પરીક્ષા પૂર્ણ થયા બાદ ઉમેદવાર પ્રશ્નપુસ્તિકા તથા ICR જવાબવહીની ડુપ્લિકેટ કોપી પોતાની સાથે લઈ જઈ શકે છે.
- માત્ર કાળી પેન/કાળી બોલ પેન વાપરવી.
- કેલક્યુલેટર અને અન્ય ઈલેક્ટ્રોનિક યંત્રોનો ઉપયોગ કરવાની મનાઈ છે.
- ખોટા જવાબ માટે નેગેટિવ ગુણાંકન પ્રથા નથી.
- પ્રશ્નપુસ્તિકાના કોઈ પ્રશ્નમાં અનુવાદ અંગે કોઈ વિવાદ/મતભેદ જાણાય તો અંગ્રેજી વર્ઝન યોગ્ય ગણાશે.

SEAL

COMMERCE

PAPER - III

વાણિજ્ય

પેપર-III

Note : This paper contains **Seventy five (75)** multiple-choice, assertion and reasoning/matching questions. Each question carrying **TWO (2)** marks. Attempt **All** the questions.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્રમાં પંચોતેર (૭૫) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો, સાચું-ખોટું અને જોડકાં બનાવવાના પ્રશ્નો છે. તમામ પ્રશ્નોના જવાબ લખવાના છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના બે (૨) ગુણ છે.

1. One element of the following items is *not* related with Consumer Right :
- (A) Right against exploitation by unfair trade practices
- (B) Right to a physical environment enhancing quality of life
- (C) Right to Express
- (D) Right to choose the best from the variety of offers

2. Match the items of the List I and items of the List II and choose the *correct* option from the codes given below :

List I

List II

(a) Privatisation	(i) Agricultural Price Policy
(b) Open Market Operations	(ii) Phasing out trade barriers
(c) Minimum Support Price	(iii) Purchase and Sale of Govt. Securities
(d) Liberalisation	(iv) Encourages entrepreneurship

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(D)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

1. નીચેનામાંથી એક તત્વ ઉપભોક્તા અધિકાર સાથે સંબંધિત નથી :
- (A) ખોટી વેપાર પદ્ધતિથી શોષણના વિરોધનો અધિકાર
- (B) જીવન ધોરણને સુધારવા માટેના ભૌતિક વાતાવરણનો અધિકાર
- (C) અભિવ્યક્તિનો અધિકાર
- (D) અનેક પ્રસ્તાવોમાંથી શ્રેષ્ઠને પસંદગી કરવાનો અધિકાર

2. યાદી ૧ અને યાદી ૨ માં આપેલ વિગતો જોડે સરખાવો :

યાદી ૧

યાદી ૨

(a) ખાનગીકરણ	(i) કૃષિ કિંમત નીતિ
(b) ખુલ્લા બજાર પરિચાલન	(ii) વેપાર અવરોધોને તબક્કાવાર દૂર કરવાનો
(c) લઘુત્તમ ટેકાની કિંમત	(iii) સરકારી જામિનગીરીઓની ખરીદ અને વેચાણ
(d) ઉદારીકરણ	(iv) સાહસિકતાને ઉત્તેજન

કોડ :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(B)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)
(D)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)

3. **Assertion (A)** : The Structural Adjustment Programme (SAP) has been forced on the economy

Reason (R) : Excess of consumption and expenditure over the revenue, resulting in heavy government borrowing

- (A) Reason given is not an appropriate explanation
(B) **(R)** is one of the reasons for **(A)**
(C) **(A)** and **(R)** are not at all related
(D) **(R)** is not appropriate measure for structural adjustment of the economy

3. **વિધાન (A)** : અર્થતંત્ર ઉપર માળખાગત સમાયોજન કાર્યક્રમ જબરદસ્તીથી લાગૂ થયો.

કારણ (R) : આવક કરતા વપરાશ અને ખર્ચો વધારે હોવાથી સરકારી દેવામાં ભારે વધારો થયો.

- (A) આપેલુ કારણ ઉચિત સમજૂતી નથી
(B) **(R)**, **(A)** માટેનું એક કારણ છે
(C) **(A)** અને **(R)** વચ્ચે કોઈ સંબંધ નથી
(D) અર્થતંત્રમાં માળખાગત સમાયોજન માટે **(R)** ઉચિત માપ નથી

4. Drivers of globalisation include :

- (i) Establishment of W.T.O.
- (ii) Regional Integration
- (iii) Private Law
- (iv) Growth in FDI
- (v) Growth of MNCs

Select the appropriate set of drivers :

- (A) (i), (v), (iii)
- (B) (i), (ii), (iv), (v)
- (C) (ii), (iii), (iv)
- (D) (i), (iii), (iv), (v)

5. Which inventory issue pricing method assumes that the inventory units available for sale are homogeneous ?

- (A) Specific identification method
- (B) Last-in, First-out method
- (C) First-in, First-out method
- (D) Weightage-average cost method

4. વૈશ્વિકરણના ચાલકોમાં સમાવેશ થાય છે :

- (i) W.T.O. ની સ્થાપના
- (ii) ક્ષેત્રીય એકીકરણ
- (iii) ખાનગી કાયદા
- (iv) FDI માં વૃદ્ધિ
- (v) MNC ની વૃદ્ધિ

યોગ્ય સંચાલકોના સમૂહને પસંદ કરો :

- (A) (i), (v), (iii)
- (B) (i), (ii), (iv), (v)
- (C) (ii), (iii), (iv)
- (D) (i), (iii), (iv), (v)

5. માલસામગ્રી જાવક કિંમતની કંઈ પદ્ધતિમાં વેચાણ માટેના માલસામગ્રીના એકમો એકસરખા હોય છે એવી ધારણા કરવામાં આવે છે ?

- (A) ખાસ ઓળખ પદ્ધતિ
- (B) છેલ્લે આવક, પ્રથમ જાવક પદ્ધતિ
- (C) પ્રથમ આવક, પ્રથમ જાવક પદ્ધતિ
- (D) ભારિત-સરેરાશ પડતર પદ્ધતિ